4099864-31

13.7.17 18

אשכול ישובים מספר 5
תכנית מתאר לעיר אל טירה מס' מח\281
נספח שימור - גיליון מס' 2

מינהל התכנון - מחוז מרכז
חוק התכנון והבנייה, תשכ"ה - 1965
אישור תכנית מס'

1. וילה היסטורית מתקופה העותמנית כמוזיאון מבקרים לשיפוץ בהתאמה
בגבול גלעין הכפר ומחוצה לו נבנו מספר מבנים גדולים ועשירים יותר מבתי הגלעין, הבנוי ככל הנראה לאחר רעידת האדמה של שנת 1911. אחד מהבתים הוא "וילה" עשירה יחסית ששימרה חלק גדול מהאלמנטים ההיסטוריים שלה. חשוב שבניין כזה ישומר נכון וינוצל למטרות תרבותיות, לטובת הקהילה והמבקרים. אחת ההצעות היא שימוש בו כמרכז מבקרים (לא מוזיאון). שימור בניין כזה חייב להיעשות בשיתוף פעולה של מתכנן המומחה בשימור מבנים היסטוריים ומבצע שהתמחה בכך.

2. מסגד בילאל - מסגד היסטורי לביקורי קהל
המסגד ההיסטורי שנמצא מחוץ לגלעין ודאי שאיננו בסכנת פגיעה. יחד עם זאת עבודות שיפוץ ושינוי שאינן מודעות לחשיבות השימור ולמשמעותו, עלולות לפגוע באלמנטים היסטוריים חשובים. מומלץ שיפוצים יתוכננו ויבוצעו בשיתוף מומחים למבנים היסטוריים. המבנה עשוי לעניין גם מבקרים שאינם מגיעים למקום למטרות תפילה. מומלץ שביקורים כאלה יהיו מקובלים ומוסדרים ושבמקום מתאים המבנה ישולם עם סיפור תולדותיו.

3. בניה אופיינית - אבן וטיח - כמאפיין של גלעין הכפר
גלעין הכפר מאופיין במרקם ובבנייה אופיינית. המרקם מורכב מסמטאות, צפיפות, חצרות, צמחיה ופרטים שונים עליהם חשוב לשמור. הם אלה שנותנים למקום את אופיו ואת מה שמקובל לכנות "רוח מקום". חשוב ביותר לא לשנות אלמנטים מרקמיים ולא להשליך את הישן ולהקים במקומו חדש. מאפייני הבנייה הם גם החומרים והגוונים. הבתים נבנו מאבן פשוטה, בסיתות גס למדי והחזיתות טויחו. מראה הגלעין התאפיין בחזיתות מטוייחות ולא בחזיתות אבן גלויה. לכן מומלץ לא לקלף טיח לשם חשיפת האבן, לטייח את מה שנחשף (הטיח מגן על האבן), ובבנייה חדשה לא לחפות את הבתים במה שמכונה "אבן ירושלמית". לא האבן, לא הסיתות שלה ולא חזותה אופייניים לטירה ההיסטורית.

4. כיכר באזור אל מחס ובאר מים בלב הגלעין לשימור מאפיינים לשימושי מסחר ותיירות
אחד האלמנטים המאפיינים את גלעין טירה, כמו גלעיני כפר אחרים, הוא כיכר העיר. במקור היה זה מקום השוק והתכנסויות ציבוריות. בגלעין טירה נשמרו מאפיינים של באר מרכזית, בתי קפה סביב, צמחיה וגובה בנייה. חשוב לשמור על מאפיינים אלה במיוחד סביב הכיכר ובעיקר לא להפוך אותה לצומת דרכים ולחניה.

5. סמטאות אופייניות בגלעין הכפר לפיתוח ושימור
הסמטאות הצרות והמתפתלות מאפיינות את הגלעין ההיסטורי. סמטאות אלו לא תוכננו עבור תחבורה מוטורית ואין לנסות להתאים אותן לתחבורה כזאת. למרות אי הנוחות היחסית, אין להרחיב סמטאות ואין "ליישר אותן, גם אם הדבר מתאפשר פיזית. מומלץ לרצף את סמטאות הגלעין בריצוף שיאפיין את המקום.

6-7. שימור פרטי בניה היסטוריים, חומרים וגוונים
מרבית בתי הגלעין פשוטים וצנועים. חגגות שטוחים או עם הבלטת הקמרון שמתחת, הגובה הוא של קומה או שתיים ובפתחים דלתות וחלונות עץ ולעיתים תריסים. חשוב מאד לשמר מאפיינים כאלה, גם בבנייה חדשה בתחום. אין להחליף נגרות במסגרות ואין לזרוק סורגים מסורתיים לטובת מודרניים. במקרים בהם אין אפשרות של שימור הישן, מומלץ שהתחליף שלו יבוצע כדוגמת המקור. בשום מקרה אין לאפשר גגות רעפים בתחום ליבת הישוב.

8. יש להתאים בניה חדשה ומשופצת בתחום הגלעין למאפיינים היסטוריים כמרקם, חתכי רחוב, גבהי בינוי, חומרי גמר וכדוי

נבדק וניתן להפקיד / אשר

9.5.16+
19.10.15

החלטת הועדה המחוזית

אדר' דניאלה פוסק
מתכננת מחוז מרכז

23/8/17
תאריך
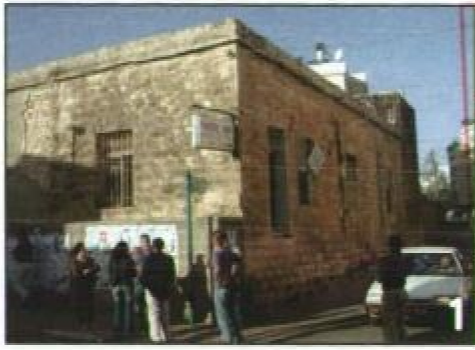
גיורא סולר אדריכל מתכנן ערים, שימור ותכנון משק מורשת תרבות 26 בנובמבר 2010